

vil vel ikke gaa slet saa let igennem. Det angaar et Forhold, som vi tidligere har drøftet her i Tinget, og som der er meget delte Meininger om. Vi foreslaar her, at Landbrugsministeren bemyndiges til at yde dem, der har oprettet Brug i Henhold til Loven af 1919, et Tillægslaan, hvis Størrelse dog ikke kan overstige den Tiendedel, som Brugeren selv har indskudt i Byggesummen. Vi har Gang paa Gang gjort opmærksom paa de Vanskeligheder, disse Nybyggere kom i derved, at man tvang dem til at betale Tiendeparten af Udgiften til Bygningernes Opførelse. Derved fik de deres lille Kapital bundet, og naar de da skulde anskaffe Besætning og Avlsredskaber, fik de enten for lidt deraf, eller de maatte erhverve dem paa Kredit paa Auktionsvilkaar eller paa anden Maade. Dette Forhold har virket ret uheldigt. Gang paa Gang er der fra saadanne Brugeres Side kommet Andragende til Regering og Rigsdag om Hjælp. Vi finder det rigtigt, at man hjælper dem, thi gør man det ikke, vil efterhaanden langt de fleste af Nybyggerne ikke kunne blive paa deres Ejendomme, men maa gaa fra dem efter at have tabt den Kapital, de har sat deri. Og de vil tillige tabe noget andet. De allerfleste af dem er gaaet ind i deres Virksomhed i den sikre Tro, at de paa disse Ejendomme kunde skaffe sig et Erhverv, kunde fri sig fra Arbejdsløshedens frygtelige Svøbe. Naar de nu maa forlade deres Ejendomme, taber de deres Tro paa Muligheden af at kunne optage Kampen for Tilværelsen. Jeg vil derfor meget stærkt anbefale, at man gaar ind paa det af os her foreslaaede. Der vil ikke for Staten være nogen Risiko forbundet dermed. Det vil altid være saaledes, at den billige Pris, hvortil disse Ejendomme er erhvervet, vil bevirke, at man vil kunne faa forholdsvis mere for Bygningerne, naar Ejendommene en Gang afhændes. Den Spekulation, man tager bort fra Jorden, vil fæstne sig i Bygningerne, og selv om man da giver de vedkommende det fulde Byggeslaan, tror jeg absolut ikke, der vil blive nogen Risiko for Staten derved; men det vil kunne hjælpe dem, der er kommet i Vanskeligheder, over disse, saaledes at de vil blive i Stand til at klare sig i Konkurrencen.

Det, som er Hovedsagen i dette Lovforslag, er ogsaa Hovedpunktet i det Lovforslag, som er opført under Punkt 4 paa Dagsordenen, i hvilket Lovforslag vi foreslaar, at der til de Lodder, som er oprettet efter Loven af 6. Maj 1921, den saakaldte gamle Statshusmandslov, ogsaa kan ydes et Tillægslaan paa indtil 1500 Kr. Vi foreslaar her at give Landbrugsministeren en

Bemyndigelse, hvorefter han efter Anbefaling af Amtskommissionen og Kommunalbestyrelsen kan træde hjælpende til overfor dem, der er kommet i Beknæb paa saadanne Ejendomme. Netop i de sidste Dage har den højtærede Landbrugsminister haft Besøg af en Del af disse, og det vil ikke blive det sidste Besøg af den Slags. Min Opfattelse er, at næsten alle, der fik Jordlodder efter Loven af 6. Maj 1921, vil komme til at gaa den samme Gang; de vil komme til det, fordi den Jordpris, de har betalt, har været for høj, mange vil komme til det, fordi Laanet ikke har kunnet dække baade Jordkøbet og Bygningernes Opførelse, og det er gaaet dem paa samme Maade, som det er gaaet dem, der fik Jordlodder efter Loven af 4. Oktober 1919, at de har maattet sætte en Del af deres egen Kapital ind i Bygningerne. Desuden er der en anden Ting, som efter min Mening ogsaa tager stærkt paa deres Kapital, og det er det store Sagførersalær, som bliver forlangt af disse Mennesker. Man maa vel ikke sige, at det er ublu, men det forekommer mig unægtelig, at naar man for saadanne smaa Ejendoms-handler undertiden kommer op paa Sagførersalærer paa 400—500 Kr., er det et saa stort Greb i disse Menneskers smaa Sparemidler, at man maa protestere derimod. Alt dette bevirker, at disse Mennesker sidder med kun en meget lille Besætning og som Følge deraf ikke er i Stand til at klare deres Forpligtelser.

Hvis det var saaledes, at det til Stadhed vilde blive nødvendigt at træde hjælpende til, saa vilde jeg ikke og saa vilde mit Parti ikke være med til at foreslaa ny Støtte til dem. Men det er vor bestemte Opfattelse, at disse Mennesker er kommet i Vanskeligheder, fordi Loven er blevet uheldigt udformet, og fordi Loven er blevet ført forkert ud i Livet, og at de, hvis man giver dem en Haandsrækning nu, saaledes at de kan faa Besætningerne i Orden, vil være i Stand til at klare sig, forudsat, at de nuværende Konjunkturer holder sig. Thi det er et glædeligt Tidens Tegn, synes mig, at medens Landbrugs-krisen ganske vist har ramt de store og mellemstore Landbrug, saa har den endnu ikke ramt det mindre Landbrug. Det mindre Landbrug, hvor man har alt i Orden, er i Øjeblikket mere rentabelt, end det har været gennem mange Aar. Gennem Samtaler med disse Mennesker og gennem personlig Erfaring har jeg faaet den Opfattelse, at disse ganske sikkert vil være i Stand til at klare Skærene, naar blot de faar en Haandsrækning i den første vanskelige Tid.